

Примљено : 8.6.2021.			
ОРГ. ЈЕД.	Број	Прилог	Вредност
			4

УНИВЕРЗИТЕТ У НИШУ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме, име једног родитеља и име	Миленковић (Славиша) Катарина
Датум и место рођења	13. 2. 1992, Ниш

Основне студије

Универзитет	Универзитет у Нишу
Факултет	Филозофски факултет
Студијски програм	Основне академске студије англистике
Звање	Дипломирани филолог (англиста)
Година уписа	2010.
Година завршетка	2014.
Просечна оцена	9,42 (девет, 42/100)

Мастер студије, магистарске студије

Универзитет	Универзитет у Нишу
Факултет	Филозофски факултет
Студијски програм	Мастер академске студије англистике
Звање	Мастер филолог (англиста)
Година уписа	2014.
Година завршетка	2016.
Просечна оцена	10,00 (десет)
Научна област	Филолошке науке; англистичка лингвистика; когнитивна лингвистика
Наслов завршног рада	<i>Serbian Grammar School and EFL Students' Recognition of Conceptual Metaphor (Препознавање појмовне метафоре код популације српских ученика гимназије и студената англистике)</i>

Докторске студије

Универзитет	Универзитет у Нишу
Факултет	Филозофски факултет
Студијски програм	Докторске академске студије филологије
Година уписа	2016.
Остварен број ЕСПБ бодова	140
Просечна оцена	10,00 (десет)

НАСЛОВ ТЕМЕ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

Наслов теме докторске дисертације	<i>Однос особина метафоре и њиховог разумевања: психолингвистички приступ</i>
Име и презиме ментора, звање	Душан Стаменковић, доктор филолошких наука, ванредни професор
Број и датум добијања сагласности за тему докторске дисертације	НСВ број 8/18-01-001/20-026, 4. 2. 2020.

ПРЕГЛЕД ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

Број страна	257
Број поглавља	7
Број слика (шема, графикона)	13
Број табела	22
Број прилога	6

**ПРИКАЗ НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА
који садрже резултате истраживања у оквиру докторске дисертације**

Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
1	<p>Миленковић, Катарина и Душан Стаменковић (2018). Контрастивно сагледавање речничког значења појмова везаних за примарне боје у српском и енглеском језику. <i>Филолог</i> 18, 114–138.</p> <p>Рад истражује дословна и метафоричка значења појмова везаних за примарне боје (црвену, плаву и жуту) у енглеском и српском језику и утврђује да ли се међу њима и у којој мери могу успоставити односи кореспонденције или еквиваленције. Ради се о истраживању рађеном на корпусу који се састоји од два општа речника. У зависности од семантичког поља са којим су лексеми са називима боја повезане, рад нуди преглед значењских категорија у оба језика: флора, фауна и биолошки аспекти, физичке карактеристике, емотивна стања и понашање, политика, организације и групе и остало. Уз специфичности и изузетке, аутори налазе одређени степен значењског преклапања у два језика.</p>	M51
2	<p>Стаменковић, Душан, Катарина Миленковић и Јована Динчић (2019). Студија нормирања књижевних и некњижевних метафора из српског језика. <i>Зборник Матице српске за филологију и лингвистику</i> 62(2), 89–105.</p> <p>Истраживање приказано у овом раду превасходно је било усмерено на формирање нормираног корпуса метафора на српском језику који би био од помоћи истраживачима у будућим психолингвистичким подухватима. У раду се нормирало 55 књижевних и 55 некњижевних метафора у облику <i>A је B</i> у односу на следеће особине: метафоричност, квалитет, погодност извора да опише циљ, степен познатости, разумљивост, сличност извора циљу и број интерпретација. Уз обезбеђивање нормираног корпуса, анализе су показале поуздане скале за сваку од димензија и значајне корелације између већине њих. Истраживање је представљало једну од припремних радњи у изради ове докторске дисертације.</p>	M24
3	<p>Томић, Кристина и Катарина Миленковић (2019). Форензичко профилисање говорника из узорка на енглеском као страном језику – анализа квалитета вокала. <i>Зборник Матице српске за филологију и лингвистику</i> 62(1), 151–171.</p> <p>Истраживање испитује квалитет вокала у спонтаном говору код пет говорница нишког и пет говорница новосадског урбаног дијалекта када говоре на српском и енглеском језику, а спроведено је у сврхе усавршавања форензичког профилисања говорника из узорка на страном језику. Резултати указују на то да се највећа разлика уочава код вокала реализованог на месту фонеме /æ/, који је код говорница из Новог Сада видно отворенији него код говорница из Ниша. Вокали реализовани на месту фонема /u:/ и /ʊ/ код говорница из Ниша су подударни, а говорнице из Новог Сада исказују тенденцију да централизују краћи вокал. Добијени резултати могли би да буду корисни за форензичко профилисање говорника и када је спорни узорак на страном и када је на матерњем језику.</p>	M24

НАПОМЕНА: уколико је кандидат објавио више од 3 рада, додати нове редове у овај део документа

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА ЗА ОДБРАНУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кандидат испуњава услове за оцену и одбрану докторске дисертације који су предвиђени Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета. ДА НЕ

Кандидаткиња Катарина Миленковић испуњава све услове за оцену и одбрану докторске дисертације који су предвиђени Законом о високом образовању, Статутом Универзитета у Нишу и Статутом Филозофског факултета у Нишу.

ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кратак опис појединих делова дисертације (*до 500 речи*)

Докторска дисертација *Однос особина метафоре и њиховог разумевања: психолингвистички приступ* састоји се од седам поглавља: *Увод, Теоријски оквир, Претходна истраживања, Истраживање, Резултати, Дискусија и Закључак*. У *Уводу* се даје кратки преглед предмета истраживања, затим три јасно дефинисана циља истраживања уз очекиване резултате, као и структура истраживања. Након уводних напомена, у *Теоријском оквиру* ауторка приступа теоријском дефинисању и објашњавању појмова и идеја које су од важности за истраживање. Ово поглавље подељено је на четири веће целине које описују виђење метафоре кроз историју, основне појмове који се везују за метафору у теорији и истраживањима, затим факторе који утичу на разумевање метафоре, као и три водећа приступа разумевању метафоре. Посебна пажња посвећује се следећим приступима – оним који предност као механизму разумевања дају аналошком расуђивању (Tourangeau & Sternberg, 1981, 1982; Trick & Katz, 1986; Gentner & Clement, 1988), категоризацији (Glucksberg & Keysar, 1993; Estes & Glucksberg, 2000; Glucksberg & Haught, 2006; Jones & Estes, 2005, 2006) и појмовном пресликавању (Lakoff, 1987, 1993, 1994, 2014; Lakoff & Johnson, 1980, 1999; Turner, 1987; Lakoff & Turner, 1989).

Поглавље *Претходна истраживања* нуди преглед сличних истраживања рађених у области истраживања метафоре у односу на индивидуалне разлике у аналошком расуђивању, затим критички осврт и закључке о три приступа разумевању метафоре. Важан сегмент овог поглавља посвећен је теорији о две врсте интелигенције – флуидној и кристализованој (Horn & Catell, 1966), чији се утицај на разумевање метафора и испитује у истраживању. Четврто поглавље *Истраживање* садржи детаље о методологији истраживања, инструменту, материјалима, испитаницима, процедурама и анализи података. Према дефинисаном предмету, циљевима, постављеним задацима и очекивањима, коришћени су тест Рејенових прогресивних матрица, тест семантичких сличности и тест отворених интерпретација метафора, обједињени у инструмент у виду шест упитника који су се састојали из дата три теста. У свих шест упитника, прва два теста мерила су флуидну и кристализовану интелигенцију, а последњи је мерио способност да се разуме и интерпретира некњижевна или књижевна метафора. Испитаници су били студенти свих година и нивоа студија чији је матерњи језик српски или који говоре српски на нивоу матерњег. На самом крају ове целине, ауторка детаљно објашњава студију нормирања на којој се истраживање заснива, будући да оно испитује то како индивидуалне разлике у флуидној и кристализованој интелигенцији утичу на разумевање метафора нормираних према особинама метафоричности, погодности извора да опише циљ и степена познатости на српском језику. У петој целини (*Резултати*) ауторка саопштава квантитативну анализу добијених резултата у одговарајућим приказима, уз детаљна објашњења њиховог значаја, и то подељено на две веће целине – некњижевне и књижевне метафоре. У обе целине, најпре се у табелама дају просечне вредности и стандардне девијације за сваки тест у сваком од три упитника према димензијама метафоричности, погодности извора да опише циљ или степену познатости. Након тога приказују се корелације и парцијалне корелације из регресија за мере индивидуалних разлика са разумевањем обе врсте метафоре према одабраним димензијама у виду табела и графикона.

У поглављу *Дискусија* квалитативно и детаљно објашњавају се и анализирају добијени резултати уз одређивање овог истраживања у односу на претходна. У закључним разматрањима дисертације сажето су презентовани главни налази истраживања уз издвајање предлога за будућа истраживања. На самом крају дисертације налази се и шест прилога – упитници и кључеви које је кандидаткиња користила ради реализације истраживања.

ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Ниво остваривања постављених циљева из пријаве докторске дисертације (*до 200 речи*)

Кандидаткиња је у пријави докторске дисертације поставила три главна циља: (1) да испита корелације између две врсте интелигенције, које везујемо за два доминантна психолингвистичка приступа разумевању метафоре, и разумевања књижевних и некњижевних метафора из српског језика. У склопу овога, кандидаткиња је настојала да провери да ли, и у којој мери, тест флуидне интелигенције има утицај на разумевање метафоре; (2) да испита разумевање књижевне метафоре, која се према претходним резултатима у одређеним случајевима ослања на аналошко расуђивање и зависи од пет особина из студија нормирања метафоре и (3) да се утврде односи између тога у којој мери је која врста интелигенције, присутна у две врсте теста, важна за разумевање метафора рангираних према различитим особинама, што је представљало својеврсну комбинацију прва два циља и додало нову димензију овом истраживању и водило ка томе да оно буде прво које ће све наведене компоненте узети у обзир.

Постављени циљеви су у највећој мери испуњени и на постављена питања је одговорено, с тим што је због пандемијских услова број испитаника био мањи од жељеног и број испитаних особина код другог циља био је три уместо пет, што представља валидну методолошку измену у ситуацији у којој је прикупљање података било отежано.

Вредновање значаја и научног доприноса резултата дисертације (*до 200 речи*)

Ова докторска дисертација доприноси савременим студијама метафоре како на аналитичком плану, у погледу резултата добијених квалитативном и квантитативном анализом, тако и на методолошком плану, у погледу даљег унапређења методологије за одређивање механизма који омогућавају разумевање метафоре. Квантитативна анализа резултата добијених у упитницима показала је да су вредности корелација између тестова индивидуалних разлика и тестова разумевања метафора значајне, а резултати потврђују претпоставку да се когнитивно сложеније метафоре, као што су књижевне, превасходно разумеју помоћу кристализоване интелигенције (као и једноставније метафоре), али да се њихово разумевање у извесној мери ослања и на флуидну интелигенцију, док се једноставније некњижевне метафоре углавном разумеју путем кристализоване интелигенције, као и да утицај интелигенција зависи од особина метафора према којима су нормиране, при чему се флуидна интелигенција показала као важнија у случајевима у којима изворни домен није посебно погодан за опис циљног домена, као и код метафора чија је метафоричност оцењена ниско. Методолошки допринос огледа се у томе што се као извор метафоричких исказа користила нормирана листа књижевних и некњижевних метафора и што је самим тим почетна позиција дисертације била уређенија него у већини савремених емпиријских приступа метафори. Због тога се допринос ове дисертације оцењује као висок.

Оцена самосталности научног рада кандидата (*до 100 речи*)

У току израде докторске дисертације, кандидаткиња Катарина Миленковић показала је висок степен организације и предузимљивости, афинитет ка научној мисли, велику посвећеност и способност за самостално бављење научним радом. То се нарочито видело у ситуацијама када се због новонасталих околности истраживање прилагођавало новим условима, што је уз све наведене врлине захтевало и снажљивост и брзо размишљање. Сам квалитет докторске дисертације и њена оригиналност (између осталог потврђена и софтверском провером) доказ су озбиљног рада и правилног самосталног промишљања у току израде дисертације.

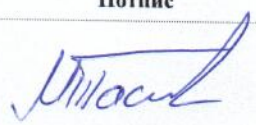

ЗАКЉУЧАК (до 100 речи)

На основу укупне оцене и изнетих позитивних карактеристика у вредновању докторске дисертације *Однос особина метафоре и њиховог разумевања: психолингвистички приступ*, Комисија са задовољством предлаже Наставно-научном већу Филозофског факултета Универзитета у Нишу, као и Научно-стручном већу за друштвене и хуманистичке науке Универзитета у Нишу, да докторску дисертацију у предатој форми прихвати и кандидаткињи Катарини Миленковић одобри јавну одбрану.

КОМИСИЈА

Број одлуке НСВ о именовању Комисије НСВ број 8/18/01-005/21-032

Датум именовања Комисије 26. 5. 2021. године

Р. бр.	Име и презиме, звање		Потпис
1.	Др Милош Тасић, доцент	председник	
	Енглески језик (Научна област)	Машински факултет Универзитета у Нишу (Установа у којој је запослен)	
2.	Др Душан Стаменковић, ванредни професор	ментор, члан	
	Англистичка лингвистика (Научна област)	Филозофски факултет Универзитета у Нишу (Установа у којој је запослен)	
3.	Др Јелена Опсеница Костић, ванредни професор	члан	
	Психологија (Научна област)	Филозофски факултет Универзитета у Нишу (Установа у којој је запослен)	
4.	Др Страхиња Степанов, ванредни професор	члан	
	Српски језик и лингвистика (Научна област)	Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду (Установа у којој је запослен)	

Датум и место:
3. 6. 2021. године
Ниш и Нови Сад